

طاهره پژوهش:

الان تعدادی از بچه‌ها را در یکی از زیرزمین‌های شهرداری یکی از مناطق نگهداری می‌کنند. این ساماندهی نیست. وقتی با این کودکان صحبت می‌کنیم به ما می‌گویند ما را آزاد کنید

عکس‌ها: امیر رحیمی / ایران

درخشان نیا گاهی کارگروه، به‌صورت ضربتی شهرداری و بهزیستی را برخلاف تخصصش ملزم به جذب و شناسایی کودکان خیابان می‌کند.

■ شهرداری کجا کمک حال بهزیستی بوده؟

قدیمی: ما در این طرح همکار بهزیستی بودیم.

خاکی: ماده ۶ درباره تأمین و تجهیز امکانات در ساماندهی کودکان چه می‌گوید؟

قدیمی: بچ این در مرحله جذب بود به تجهیز هم می‌رسیم. ما متولی بخش کودکان نیستیم. باید متصفانه به مردم اطلاعات بدهیم؛ نه امکاناتش را داریم و نه ابزار قانونی آن را که بخواهیم همکاری کنیم.

■ پس چه امکاناتی می‌دهید؟

قدیمی: مثلاً خودرویا مکانی که بچه‌ها در آنجا نگهداری شوند. نمونه بازارن مرکز پروتاست که خیرین اداره می‌کنند.

■ امامه مرکز مشاوره فعالیت نیست.

قدیمی: چرا، ۱۷ مرکز پروتو فعالیت می‌کنند انهم با ۱۲۰ درصد ظرفیت.

می‌توانید پروید و آنجا بازدید کنید.

خاکی: با چقدر ظرفیت؟

قدیمی: با ظرفیت ۳ هزار نفر که در حال حاضر ۲ هزار و ۹۶۰ کودک آنجا هستند و خدمات روزانه از ما می‌گیرند.

درخشان نیا چه کسانی این کار را انجام می‌دهند؟ «ان. جی. او» هایی که از ما مجوز گرفتند؟

قدیمی: پله

پژوهش: فقط فیلم می‌گیرند و عکس. **قدیمی:** بی‌انصاف نیستید. حداقل تحمل شنیدن حرف‌های ما را داشته باشید. همه «ان. جی. او» ها مجوز بهزیستی دارند. غیر این باشد اجازه فعالیت در مراکز پروتا ندارند. بهزیستی هم نظارت بر عملکرد آنها دارد. ما ساختمان را با همه تجهیزات آماده می‌کنیم تا بهزیستی بر اساس ضوابط خود از آن بهره‌برداری کند چون ما تخصص این کار را نداریم. قانون هم گفته است بهزیستی در رأس کار قرار دارد.

■ یعنی به‌نظر خودتان پاسخگوی نیازهای بهزیستی در این خصوص بودید؟

قدیمی: تا جایی که توان داشتیم و امکانات ما اجازه داده. پله حتی ۴ مدرسه هم در کنار این مراکز داریم که جزو وظیفه ما نبوده. بچ برخی از بچه‌ها بازمانده از تحصیل هستند که با مجوز آموزش و پرورش این مدارس ساخته شده و در حال حاضر بوسه‌پوشه خیرین به ۸۰۰ دانش آموز ویژه می‌دهد. آنهم به‌صورت رایگان. حتی تعداد زیادی از اینها مشکل ثبت‌نام دارند که هزینه را ما می‌دهیم.

■ ولی خیلی از همین بچه‌ها به دلیل نداشتن پول ثبت‌نام از تحصیل جا مانده‌اند؟

قدیمی: بچ پله، شاید تعدادی هم از تحصیل جا مانده‌اند. به نظر من در حوزه آسیب باید دهها جلسه مثل همین بگذاریم و بدون هیچ‌گونه جبهه‌گیری حرف‌هایمان را بزنیم.

■ در خصوص ماده ۶ هم توضیح دهید؟

قدیمی: ماده ۶، شهرداری را به ایجاد زیرساخت‌ها برای کاهش آسیب‌ها چه در حوزه بزرگسالان، معلولان و کودکان ملزم کرده است.

■ فکرمی کنید متعهد بودید؟

قدیمی: پله مثل مرکز یاسر.

خاکی: باید گفت که خیرین و «ان. جی. او» ها کمک حال بهزیستی بودند. ما فهرستی از آسیب‌ها داریم که اگر کمک این دوستان نبود الان آمار کودکان خیابان بیش از اینها بود. سؤال من از آقای قدیمی این است که گفته می‌شود خود شهرداری مولد کودکان خیابانی است. همین زباله‌های خیابان را ببینید؛ کسانی که در سطل زباله سرگ می‌کشند کودکان کار هستند. اینها توسط پیمان کارهای شما انجام می‌شود.

قدیمی: خیر، اینها زباله گرد هستند و کارهای جمع‌آوری زباله است.

خاکی: ولی ما بررسی کردیم دیدیم که اینها با پیمانکاران شهرداری کار می‌کنند.

■ یعنی شهرداری در تولید آسیب نقش دارد؟

خاکی: همه نقش دارند شاید بهزیستی هم باشد.

قدیمی: اینها زباله‌گرد هستند و تفکیک زباله را خودشان انجام می‌دهند سازماندهی شده نیستند. در دستورالعمل‌هایمان آمده است که به کارگیری کودکان زیر ۱۸ سال ممنوع است. اینها به‌صورت خودجوش انجام می‌دهند.

خاکی: ولی لباس شهرداری در این بچه‌هاست.

پژوهش: کودکی را به مرکز یاسر آورده بودند که در تفکیک زباله کار می‌کرد و کارمند شهرداری زنگ زده بود که او را آزاد کنند.

■ مگر شما نظرات بر کار پیمانکاران ندارید؟

قدیمی: چرا این وظیفه سازمان تخصص‌ساخته است که نظارت کند.

پژوهش: این بچه‌ها در وضعیت خیلی بدی هستند حتی در کانکس‌هایی که پیمانکاران شهرداری از آنها هزینه می‌گیرند.

درخشان نیا: بچه همین جا پیشنهاد می‌کنیم شهرداری فکری برای این قضیه بکند.

قدیمی: در محله اتابک منطقه ۱۵ خیلی از اینها خانواده‌گی در کار زباله هستند.

پژوهش: من خودم در ماشین‌های شهرداری بچه‌ها را دیده‌ام.

خاکی: من هم گزارش را دیدم که وقتی کودک ۱۰ ساله حقوقش را می‌خواست از پیمانکار شهرداری بگیرد حقوقش توسط یک صراف به افغانستان فرستاده شد. یعنی کودک کار کرده بود و یک ریال به این بچه داده شد.

قدیمی: ممکن است ۴ نفر هم تخلف کنند من منکر این نیستم. همین جا هم اعلام می‌کنم که اگر در گشت‌ها و جذب کودکان به اینگونه موارد برخورد کردید مورد به مورد به ما اعلام کنید، ببینید ما چه برخوردی خواهیم کرد.

خاکی: خیلی از کودکان خیابان که جذب مراکز می‌شوند مشکل بهداشت درمان دارند که تا ۱۸ میلیون تومان هم برای آنها هزینه می‌شود و بسیاری از خانواده‌های بی‌بضاعت عمداً کودک را به خیابان می‌فرستند تا با راجع به این مراکز مشکل بهداشت آنها حل شود.

■ سال‌هاست طرح جذب و شناسایی انجام می‌شود آیا اجرای اینگونه طرح‌ها در کاهش آمار کودکان خیابان مؤثر بوده؟ اگر موفق بودید پس چرا هر روز شاهد افزایش تعداد کودکان هستید؟

خاکی: ببینید ما درباره همه آسیب‌ها شاهد روند رو به رشد هستیم. چیزی رو به کاهش نداریم اجازه دهید علت کاهش نیافتن را آقای نوروزی توضیح دهند.

نوروزی: کودک خیابان نیازهای متنوعی دارد که مداخلات متنوعی می‌طلبد. درست است که ما برای یک کودک مداخلات را طراحی می‌کنیم اما در واقع مشکل ما یک کودک نیست بلکه پدر، مادر و اطرافیان او هم هستند که نیازمند مداخله هستند. افزایش تعداد کودکان خیابان علت‌های مختلفی دارد یکی از آنها که مهم است مسأله اقتصادی است چراکه اینها جزو جمعیت‌های متنوعی است که دسترسی به آنها ممکن است سخت باشد و روابط پیچیده‌ای هم با هم دارند. بچ سطل زباله به دلیل فقر اقتصادی یک منبعی است برای اینکه اینها بتوانند از آن درآمد داشته باشند. وقتی می‌خواهید برای اینها برنامه‌ریزی کنید یک کار تیمی و بین‌بخشی را می‌طلبید.

همان طور که اشاره شد مددکارهای ما در فرم‌هایی که در خصوص شناسایی کودکان پسر می‌کنند به چند اولویت می‌پردازند و اشاره می‌کنند که ما به آن اولویتی می‌پردازیم که در توان بهزیستی است. قبول کنید که خارج کردن و جدا کردن کودک از تک خیابان و بردن آن به خانه خیلی کار راحت و ساده‌ای نیست. ما در بهزیستی به این نتیجه رسیدیم که ساعات حضور کودکان را در خیابان کاهش دهیم تا بتوانند فرایند آسیب‌را با ضرر کمتری در خیابان طی کنند. در واقع هدف ما این است که در یک فرایند ۵ ساله این کودکان بتوانند از تک خیابان به سمت کارها و برنامه‌هایی برود که با سن او همخوانی دارد. این در واقع یک برنامه کاهش آسیب است. از طرفی با آن ۵۰۰ هزار تومانی که برای هر کودک مقرر شده است طبیعی است که کاری نمی‌توان انجام داد. فقط می‌توان آسیب‌ها را به حداقل رساند. ببینید واقعیت این است که ساختارهای اجتماعی «کودک کار آفرین» و «کودک خیابان آفرین» است، وقتی حاشیه‌شنینی را در جامعه داریم و اعتیاد و تن‌فروشی وجود دارد، اینها تنه‌به‌تنه هم می‌زنند و همبوشانی ایجاد می‌کنند. یک کودک خیابان باید ۳۰ هزار تومان در طول روز کار کند و پروچ‌خانه یعنی بیشتر شبیه یک فردی است که بازده اقتصادی برای خانواده دارد والا کدام خانواده رضایی می‌شود کودکش را به سراغ کار یا زباله گردی بفرستد؟

ما باید آموزش بدهیم که این‌گونه بچه‌ها وقتی با زباله سرو کار دارند از خطرهای آگاه باشند. الان می‌زان «اچ. آی.وی» در بین کودکان خیابانی تقریباً ۴ یا ۴ برابر جمعیت عادی است، چرا؟ چون در معرض خطرند. شب‌ها در کارهای جمع‌آوری زباله می‌خوانند، آموزش‌ها ندارند، محدودیت‌های جنسی هم که دارند، قل‌دری هم می‌کنند بچ اینها بافت می‌شود که کودک خیابان به وجود آید در واقع ساختارهایی هستند که

وجود کودک در خیابان را تقویت می‌کند مثلاً اگر شناسایی نشود و دستفروشی زیاد شود و سیستم‌هایی که مانع کار آنها شود فعالیت نکنند بچ مسلماً تعداد اینها افزایش می‌یابد. از طرفی نمی‌توان بدون ارائه خدمات مداخلاتی کاهش آسیب مانع فعالیت آنها شد چون شهرداری نمی‌دهد. چند درصد از اینها را می‌توان ادعا کرد که از تک خیابان جدا کردیم و بیرون بردیم؟

■ یعنی ما آمد دقیق نداریم؟

نوروزی: نه نداریم ولی یکی از سازمان‌هایی که می‌تواند آمار بگیرد خود شهرداری است. الان موضوع بازیافت که سطل‌های سیاه به آن می‌گویند بخش اعظم بچه‌ها را درگیر کرده است. منطقی این است که حداقل بخشی از بودجه این کار را شهرداری برای سرشماری این کودکان اختصاص دهد.

قدیمی: ما دو منطقه در تهران داریم که بعدی می‌دانم تاکنون مسئولی در حوزه آسیب‌ها در این مناطق پژوهشی را انجام داده باشد. در این منطقه بچه‌ها متولد شدند و همانجا رشد کردند، جالب اینکه هیچ کدام مدرسه‌نمی‌روند و مشغول اصلی آنها تفکیک زباله است. بچ برخی بزرگتر می‌شوند و آنجا می‌مانند و برخی هم که کوچک هستند وارد شهر می‌شوند.

نمی‌گیرد؟ چون فکرمی‌کنند سود تفکیک مثلاً اگر شناسایی نشود و دستفروشی زیاد شود و سیستم‌هایی که مانع کار آنها شود فعالیت نکنند بچ مسلماً تعداد اینها افزایش می‌یابد. از طرفی نمی‌توان بدون ارائه خدمات مداخلاتی کاهش آسیب مانع فعالیت آنها شد چون شهرداری نمی‌دهد. چند درصد از اینها را می‌توان ادعا کرد که از تک خیابان جدا کردیم و بیرون بردیم؟

■ یعنی ما آمد دقیق نداریم؟

نوروزی: نه نداریم ولی یکی از سازمان‌هایی که می‌تواند آمار بگیرد خود شهرداری است. الان موضوع بازیافت که سطل‌های سیاه به آن می‌گویند بخش اعظم بچه‌ها را درگیر کرده است. منطقی این است که حداقل بخشی از بودجه این کار را شهرداری برای سرشماری این کودکان اختصاص دهد.

قدیمی: ما دو منطقه در تهران داریم که بعدی می‌دانم تاکنون مسئولی در حوزه آسیب‌ها در این مناطق پژوهشی را انجام داده باشد. در این منطقه بچه‌ها متولد شدند و همانجا رشد کردند، جالب اینکه هیچ کدام مدرسه‌نمی‌روند و مشغول اصلی آنها تفکیک زباله است. بچ برخی بزرگتر می‌شوند و آنجا می‌مانند و برخی هم که کوچک هستند وارد شهر می‌شوند.

این نشان می‌دهد که تعداد اینها روز به روز در حال افزایش است. هنوز نهادهای دانشگاه‌ها با هم فاصله دارند وهر آنس کار خودش را می‌کند، انتظار این است که دستگاه‌های مرتبط با هم همکاری کنند به جای آن سیب بدهید. نمی‌گوییم مردم کمک نکنند ولی جای کمک کردن سر چهارراه نیست. ما در همین خودروهایی که برای جذب کودکان بوده افرادی را داشتیم که همراهشان ۴۰۰ هزار تا یک میلیون تومان پول بود. وقتی یک کودک خیابانی یک میلیون درآمد دارد بهزیستی چگونه می‌تواند او را توانمند کند؟ اورنیس باند دارد. روزبه روز لباسش کیفیت‌تر و سنش پایین‌تر می‌آید برای اینکه ترحم مردم را برانگیزند. باید مردم به جای کمک به آنها به «ان. جی. او» ها و خیرین کمک کنند تا اینها در کنار بهزیستی قرار گیرند و بچه‌خانواده آنها کمک کنند.

خاکی: متأسفانه در آمد مدارد بهزیستی خیابان با هم هماهنگ نیستند ، شهرداری هم به «ان. جی. او»هایی خدمات می‌دهد که در خصوص کودکان خیابانی فعالیت نمی‌کنند.

قدیمی: ما به «ان. جی. او»هایی کمک می‌کنیم که مجوز بهزیستی دارند.

خاکی: مجوز کافی نیست.

ارشاد: آفرین، این کافی نیست اگر نهادهای دولتی کنار هم بنشینند و شهرداری فضاهایی را در اختیار کودکان خیابانی قرار دهد که در آنجا تعدادشان زیاد است آنجا خانه امنی برای این کودکان بی‌پناه خواهد شد. وقتی ما جلوی فعالیت رئیس باند را یا فعالیت کودکان را نمی‌توانیم بگیریم حداقل می‌توانیم مکانی امن برای استفاده آنها فراهم کنیم تا ساعتی در روز را در آنجا باشند. از طرفی

اقتصادی را در شکلی پیش‌بردد که کودک نیازی به کار نداشته باشد. ما سه دسته کودک کار داریم؛ بخشی که پدر ندارند و باید کودک کار کند. بخشی هم غربتی‌ها هستند که می‌آیند که هر آموزشی هم به آنها داده شود چون برمی‌گردند فایده‌ای ندارد. تنها عاملی که می‌توانست اینها را شناسنامه دار کند یا ارائه بود. بخشی هم اتباع هستند. از این بچه‌ها بخشی در خیابان کار می‌کنند، بخشی در بازار و برخی هم در کارگاه‌ها و بخشی هم متأسفانه در دل زباله‌ها کار می‌کنند که متأسفانه در این بخش‌ها مشکل تنفسی دارند که برای درمان آنها کلی هزینه می‌شود. نخستین مسأله شناسایی است که باید کارشناسی شود. باید خانواده‌ها شناسایی شوند و کارشناسی شود که این خانواده‌ها را چطور می‌شود توانمند کرد.

ما طریحی را به‌صورت پایلوت انجام دادیم که در آن بچه‌ها را شناسایی کردیم و برای بچه‌ها اسپانسر پیدا کردیم. اینکه با ۵۰۰ هزار تومان چطور می‌شود بچه‌ها را چرخاند الان این بچه‌ها خودشان ۵۰۰ هزار تومان در ماه درآمد دارند. بعد برای آنها مددکار گذاشتیم که قرار است این بچه‌ها ظرف یک سال از چرخه حمایتی خارج شوند.

پس خیلی مسأله پیچیده‌ای نیست. به نظر می‌رسد باید بچه‌هایی که خانواده آنها درآمد کمتر از ۵۰۰ هزار تومان دارد شناسایی شوند و مددکار استخدام شود و یک طرح توانمندسازی با دید مدارکاری نوشته شود آن وقت است که مشکل کمتر می‌شود ما این تجربه را در برخی از کشورها داشتیم که باید اجرا کنیم. ببینید ساعت‌ها وقت گذاشتیم و طرح حمایت اجتماعی از کودکان کار را تدوین کردیم که قرار شد ۱۱ دستگاه درگیر شوند و پاسخگو باشند که این طرح نوشته شد و خاک خورد. طرح کودکان محروم از تحصیل نوشتیم که تا هیأت وزیران رفت و خاک خورد. یکی از راهکارها این است که برای خانواده‌های کم‌درآمد یا ارائه‌ای در نظر بگیرند و از طرفی ساختار اجتماعی را اصلاح کنند. مشکل، مشکل ملی است و نیاز به همت جمعی دارد.

درخشان نیا: وقتی آیین نامه را نگاه می‌کنیم به نظر آن تفکر سیستمی کل نگر به خوبی دیده شده است. این در حالی است که تنها از آن ۱۱ دستگاه فقط بهزیستی پای کار است و با توجه به اختلافی که با شهرداری داریم باز این سازمان در کنار ما هست. تا حدودی هم نیروی انتظامی، ولی واقعاً آن ۹ تا دستگاه کجای کار هستند. به نظر می‌آید چون ما سه، چهار دستگاه آمدمیم پای کار پس زیرسؤال قرار گرفتیم. اصلاً صدا و سیما کجای این کار است. اداره اتباع کجاست؟ آموزش و پرورش چه نقشی برای این بچه‌ها دارد؟ خیلی موافق جداسازی آموزش این بچه‌ها نیستیم بلکه برای ایحاد باز پیوند اجتماعی لازم است این بچه‌ها در کنار دانش‌آموزان عادی آموزش ببینند. یکی از بزرگترین شرکای اجتماعی ما وزارت بهداشت است و چقدر این بچه‌ها مشکل درمان دارند و چقدر وزارت بهداشت کمک حال ما بوده؟ فعلاً چیزی که در دستمان است همان اسناد بالا دستی این مصوبه است که پیشنهاد دادیم به استانداری که این مصوبه اجرا شود. ببینید موازی کاری یکی از معضلات ماست. در مورد لایحه حمایت از کودک هم باید گفت که این لایحه در حال بررسی در کمیسیون قضایی مجلس است که ان‌شاءالله در صورت تصویب مواد مترقی که توسط اعضای کارگروه در راستای حمایت از کودکان پیشنهاد داده شده است بیش از پیش اقدامات حمایتی و حفاظتی انجام گیرد. خوشحالم که رهبر معظم انقلاب به ۵ آسیب‌کنکور که یکی از آنها کودکان کار است پرداخته و حتی در برنامه ششم توسعه، لفظ کودک کار برده شده است.

قدیمی: ما اقدام ۳۵۴ سرای محله که فعال است را در اختیار افرادی بگذاریم که از طرف بهزیستی یا خیریه‌ها معرفی می‌شوند تا مددکاران در محله‌ها حضور یابند و مشاوره بدهند حتی برای افراد غیر ایرانی. به‌طور قطع این در جمع آوری اطلاعات کمک می‌کند. در خصوص پیمانکاران متخلف هم اعلام کنید ما برخورد می‌کنیم.

ارشاد: از سطل‌های درسته استفاده شود تا بچه‌ها نتوانند به زباله دسترسی داشته باشند.

قدیمی: من معتقدم در بحث فرهنگ‌سازی مردم باید به ما کمک کنید. نباید از پتانسیل مردم غفلت کنیم. نباید همه را بگردم غفلت می‌کنیم. نباید همه را بگردم غفلت می‌کنیم. نباید همه را بگردم غفلت می‌کنیم. نباید همه را بگردم غفلت می‌کنیم. نباید همه را بگردم غفلت می‌کنیم.

■ اینتجومیر خورد یا کودک مناسب است؟

پژوهش: در واقع بر اساس مفاد پیمان نامه حقوق کودک که ایران پذیرفته ما نباید کودک کار داشته باشیم. در واقع کشور متعهد شده که ساختارهای

■ چطور با علم به این موضوعات هیچ اقدامی کردید؟

قدیمی: چرا ما ورود و خروج ماشین‌های شهرداری و پیمانکاران شهرداری را به آنجا ممنوع کردیم. چون فضایی از قدیم در اختیار دارند. اگر دنبال ریشه کن کردن این موضوعات هستیم خوب ۱۶ هزار نفر فقط در این منطقه به کار تفکیک زباله مشغولند و دین همین را در شرق تهران داریم که اینها خانواده‌گی شغلشان زباله‌گردی است.

■ یعنی محدودیت‌سنی ندارند؟

قدیمی: نه، شغل خانواده‌گی آنهاست کسی از مسئولان جرات ندارد به آنجا برود اصلاً مثل ایالتی می‌ماند که خانه‌ها و کوچه‌ها را خودشان از ضایعات درست کردند. در آسیب‌ها نباید دنبال تیترو بود باید یک کار پژوهشی از همین مناطق آنهم پنهانی انجام داد. بچ با اینها چه برخوردی می‌توانیم بکنیم. اینها شغلشان برای این است. حتی ما صحبت کردیم جایی را مسائل و مشکلات ما محل می‌شود. باید ولی بچ کار اینها کار یا ضایعات است.

■ راهکار چیست؟

قدیمی: بخشی برمی‌گردد به رسانه‌ها و بخشی هم به ما برمی‌گردد. تا زمانی که تفکیک زباله در خانه‌هایمان صورت نگیرد باید انتظار داشت که سطل زباله مکانی می‌شود برای کودکان خیابان.

پژوهش: دبه‌نظرمی‌رسد مکانیزه شدن تفکیک زباله می‌تواند بسیار مؤثر باشد. **صباغ:** مشکل اینجاست که شهرداری سیستم جمع‌آوری زباله به صورت مجزا ندارد.

قدیمی: به‌نظرم باید اطلاع‌رسانی شود. قبلاً شهرداران مناطق طریحی داشتند و آن این بود که خانه به خانه سطلی بدهند برای تفکیک زباله خشک و تر، ولی مسأله این است که مردم باید کمک کنند. چرا فرهنگ‌سازی صورت

داریم که مجوز فعالیت از بهزیستی دارند نباید به کودکان خیابان پول داد چون با این کار روز به روز به تعداد آنها اضافه می‌شود و این برای رئیس باند جذابیت دارد، اما دقت کرده باشید الان سن کودک خیابان آنقدر پایین آمده که قد او به سختی به شیشه ماشین‌ها می‌رسد. باحتی در برخی از محله‌های تهران این افراد سرقتی دارند و هر کسی اعتراض کند با قمه او را می‌زنند چون درآمد میلیاردی دارند و نمی‌خواهند آن را از دست بدهند. ۳۰ درصد از کودکان خیابانی باندی هستند و برای باند‌ها کار می‌کنند.

پژوهش: چرا رئیس باندها دستگیر نمی‌شوند؟

خاکی: بچ مسأله اینجاست. ما هر چقدر مرکز ایجاد کنیم و «ان. جی. او» اضافه کنیم بر تعداد کودکان خیابانی افزوده می‌شود پس باید نگاه ما تخصصی باشد. ما اگر آموزش را سرلوحه کارهایمان قرار دهیم خیلی از مسائل و مشکلات ما حل می‌شود. باید برای آموزش همگانی رسانه‌ها، صدا و سیما و... پای کار بیایند. ما به دلیل برخی ملاحظات خیلی از آسیب‌ها را عنوان نمی‌کنیم که این به ضرر جامعه هست وقتی آمار آیدز و هپاتیت به مردم گفته شود، بچ مردم آگاه می‌شوند و خیلی مشکلات حل می‌شود.

ارشاد: اشاره شد به آیین نامه، ما از سال ۷۷ سراغ بچه‌ها رفتیم من خیلی دوست داشتم بگویم از سال ۷۸ تاکنون چه کارها و اتفاقاتی درباره کودکان خیابان صورت گرفته است یا هر کدام از سازمان‌ها چه کردند؟ هزینه‌ها چه شد. نباید یکبار دیگر برگردیم به عقب و چرخه را دوباره تکرار کنیم. باید ببینیم ترکیب جمعیتی اینها به چه شکلی است و چه باید کرد. هنوز ما نباید کودک کار داشته باشیم. در واقع کشور متعهد شده که ساختارهای